

Uchwała Nr
Rady Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim
z dnia
w sprawie rozpatrzenia skargi na Wydział Środowiska i Rolnictwa
Starostwa Powiatowego w Nowym Mieście Lubawskim

Na podstawie art. 16a i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. tj. z 2020 r. poz. 920 z późn. zm.) w związku z art. 229 pkt 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735 z późn. zm.) Rada Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim uchwala, co następuje:

§ 1. Uznaje się skargę panów /wyłączenie jawności w zakresie danych osobowych; na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej; jawność wyłączyła Anna Andrzejczak - kierownik Biura Rady Powiatu/ na działalność Wydziału Środowiska i Rolnictwa Starostwa Powiatowego za bezzasadną z przyczyn wykazanych w uzasadnieniu do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska pismem z dnia 3 stycznia 2022 roku znak BP-ZKW.052.1.2022.MO (data wpływu do kancelarii Starostwa Powiatowego – 4.01.2022 r., data wpływu do Biura Rady – 11.01.2022 r.) przekazała według właściwości skargę panów: /zanonimizowano/ oraz wniosek o przeprowadzenie kontroli.

Skarga została wniesiona w trybie postępowania skargowego, które jest uregulowane w Kodeksie postępowania administracyjnego. Zgodnie z art. 227 k.p.a. przedmiotem skargi może być w szczególności zaniedbanie lub nienależyte wykonywanie zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników, naruszenie praworządności lub interesów skarżących, a także przewlekłe lub biurokratyczne załatwianie spraw. Zgodnie z art. 229 pkt. 4 k.p.a. organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej zadań lub działalności zarządu powiatu jest rada powiatu. Zgodnie z art. 16a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. tj. z 2019 r. poz. 511) rada powiatu rozpatruje: skargi na działania zarządu powiatu i powiatowych jednostek organizacyjnych; wnioski oraz petycje składane przez obywateli; w tym celu powołuje komisję skarg, wniosków i petycji. 11 stycznia 2022 r. Przewodniczący Rady Powiatu przekazał pismo do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji celem przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.

Zgodnie z § 28 ust. 4 i § 29 ust. 5 Statutu Powiatu Nowomiejskiego (tj. Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2019 r. poz. 4692) Rada Powiatu może zlecić Komisji Rewizyjnej przeprowadzenie kontroli nieprzewidzianej w rocznym planie kontroli. Na sesji w dniu 27 stycznia 2022 r. Rada Powiatu zleciła Komisji Rewizyjnej przeprowadzenie kontroli.

Pismem z dnia 8 lutego 2022 r. zawiadomiono GDOŚ, że sprawa została przekazana do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji celem przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego i wydania opinii oraz do Komisji Rewizyjnej celem przeprowadzenia kontroli. Skarżący otrzymali pismo do wiadomości

Sprawa dotyczy podejrzenia nieodpowiedniego prowadzenia kontroli rekultywacji nieczynnej żwirowni w Nielbarku oraz nierzetelnych i niewyczerpujących odpowiedzi na pytania zadane w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. Skarżący wniesli o przeprowadzenie kontroli w Wydziale Środowiska i Rolnictwa Starostwa Powiatowego w Nowym Mieście Lubawskim. Podnieśli fakt, że kontrole rekultywacji nieczynnej żwirowni powinny odbywać się co najmniej raz w roku. Poinformowali, że otrzymali jeden protokół z kontroli, a o kolejne prosili, ale byli zbywani. Ponadto stwierdzili, że są nakłanianiani do kontaktu nieformalnego, wizyty w urzędzie, a oni oczekiwali oficjalnego pisma.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji odbyła posiedzenie w dniu 2 lutego 2022 r., na które zaprosiła skarżących. Na posiedzenie przybyli: /zanonimizowano/. W posiedzeniu uczestniczył również Naczelnik Wydziału Środowiska i Rolnictwa Pan Krzysztof Puwalski. Komisja Rewizyjna przeprowadziła kontrolę w Wydziale 15 lutego 2022 r. Członkowie obydwu Komisji zapoznali się z pisemnymi wyjaśnieniami Starosty Nowomiejskiego z dnia 21 stycznia 2022 r. Pismo to otrzymali wszyscy radni na tablety.

W toku postępowania wyjaśniającego i czynności kontrolnych Komisje ustaliły, co następuje:

Prawidłowość udzielania informacji odnośnie rekultywacji terenów po nieczynnej żwirowni w Nielbarku

3 grudnia 2021 roku drogą mailową z adresu: /zanonimizowano/ wpłynął wniosek o udzielenie szczegółowych informacji: „kiedy były przeprowadzone kontrole rekultywacji terenu nieczynnej żwirowni w Nielbarku w latach 2017-2021 oraz o udostępnienie wyników przeprowadzonych kontroli rekultywacji terenu żwirowni w Nielbarku przez Starostę Nowomiejskiego oraz wydanych w tej sprawie zarządzeń, tj. protokołów kontroli we wskazanych wyżej latach”. Wnioskodawcy czyli /zanonimizowano/ złożyli wniosek w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. 14 grudnia 2021 r. wnioskujący przesłali drogą mailową wniosek podobny w treści, z wyjątkiem okresu – tym razem wskazano lata 2015 – 2021 z uszczegółowieniem, że chodzi o dokumenty, sprawozdania, protokoły kontroli we wskazanych latach. Powołano się na ustawę z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2176 z późn. zm) oraz ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.). Z wyjaśnień udzielonych przez Naczelnika Wydziału oraz analizy korespondencji wynika, że wnioskujący otrzymali skany protokołów z dwóch kontroli w terenie jakie odbyły się w latach 2015 – 2021. Protokół z kontroli w dniu 11 sierpnia 2021 r. w spółkach: /zanonimizowano/ wnioskujący otrzymali już wcześniej - 18 sierpnia 2021 r. na wniosek o udostępnienie informacji publicznej, również złożony drogą mailową. Protokół z kontroli w dniu 12 marca 2015 r. otrzymali 17 grudnia 2022 r. Na posiedzeniu Komisji Skarg, Wniosków i Petycji w dniu 2 lutego 2022 r. /zanonimizowano/ potwierdzili, że otrzymali odbywa protokoły.

W pozostałych latach kontroli w terenie nie było, ponieważ przedsiębiorca wykazywał, że postęp prac rekultywacyjnych jest zerowy. Ponadto, Naczelnik Wydziału kilkakrotnie informował wnioskujących, że pozostałe informacje tj. sprawozdania, mogą być udostępnione w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.) na pisemny wniosek z podaniem adresu wnioskującego oraz skonkretyzowanym żądaniem o jakie informacje chodzi. Naczelnik informował również, że informacje o środowisku niewymagające wyszukiwania w archiwum, mogą być udostępnione bez pisemnego wniosku, w formie ustnej w Wydziale lub telefonicznie. Jednakże wnioskujący nie złożyli pisemnego wniosku o udostępnienie informacji o środowisku ani nie wyrazili chęci uzyskania informacji na miejscu bądź telefonicznie.

Prawidłowość prowadzenia kontroli rekultywacji terenów w Nielbarku

Nieruchomość gruntową w Nielbarku o powierzchni 27,81,55 hektara) nabyła osoba prywatna – pan /zanonimizowano/, od Przedsiębiorstwa Budowlano – Montażowego i Prefabrykacji KAMAL (wcześniej grunty należały do Bydgoskich Kopalni Surowców Mineralnych w Bydgoszczy). Pan /zanonimizowano/ zobowiązał się do przejęcia obowiązku rekultywacji gruntów. Decyzja rekultywacyjna dla zakładu górniczego była wydana przez Naczelnika Gminy Kurzętnik w 1988 roku. Tam określono jedynie kierunek rekultywacji, nie określono innych warunków. Nie było również żadnej dokumentacji rekultywacyjnej (harmonogramu rekultywacji). Jedną ze spółek, które założył pan /zanonimizowano/ rozpoczęła na tym terenie działalność polegającą na pozyskaniu piasku odsiewkowego z istniejących hałd pozostałych po działalności BKS. W 2018 roku firma uzyskała decyzję Marszałka Województwa Warmińsko – Mazurskiego zezwalającą na wydobycie odpadów ze składowiska, a w tym wypadku polegało to na wydobyciu piasku odsiewkowego z hałd. Decyzja Marszałka przewiduje wydobycie 800 tysięcy ton piasku odsiewkowego na 10 lat czyli do 2028 roku. Ponadto w decyzji Marszałka niejednoznacznie określono, że eksploatacja piasku odsiewkowego ma być prowadzona do poziomu wewnętrznej drogi technicznej.

Z wyjaśnień przedstawionych przez Naczelnika, jeżeli chodzi o sprawy dotyczące rekultywacji Wydział Środowiska i Rolnictwa od lat ściśle współpracuje z Okręgowym Urzędem Górniczym. Fakt wydobycia poniżej drogi technicznej może stwierdzić jedynie OUG. Wydział nie ma takich kompetencji. Decyzja wygaśnie w 2028 roku i w ciągu 5 lat od tego czasu powinna być wykonana rekultywacja. Obecnie toczy się postępowanie w kierunku sprawdzenia czy wydobyto cały piasek z hałd i czy nastąpiło wydobycie poniżej drogi technicznej.

Rekultywacja jest prowadzona na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1326 z późn. zm.) Rekultywacja może być prowadzona w kierunku leśnym lub rolnym. Grunty w Nielbarku są nieużytkami, ich wartość użytkowa wynosi 0. W tym przypadku ma być prowadzona rekultywacja w kierunku leśnym. Każdy podmiot zobowiązany do rekultywacji corocznie składa sprawozdanie o postępie prac rekultywacyjnych. Wydział Środowiska i Rolnictwa kontroluje to na zasadzie dokumentacji czyli w oparciu o przedłożone sprawozdanie. W sytuacji kiedy podmiot w sprawozdaniu oświadcza, że w danym okresie nie prowadził żadnych prac rekultywacyjnych, a termin zakończenia prac jest odległy, nie ma kontroli w terenie.

12 marca 2015 r. odbyła się kontrola w terenie tj. dokonano ustaleń na gruncie w formie protokolowanego spotkania dotyczącego planów rekultywacji. Ustalono wówczas, że na terenie nieruchomości znajdują się biura oraz składowane materiały budowlane, które wskazują, że tym terenie prowadzona jest działalność. Po kontroli, pismem z dnia 6 maja 2015 r. wezwano przedsiębiorcę do przystąpienia do rekultywacji gruntów zdewastowanych, które są zbędne do prowadzenia działalności. Przedsiębiorca w odpowiedzi poinformował, że prowadzi tam działalność polegającą na pozyskiwaniu piasków odsiewkowych z hałd, działalność polegającą na przygotowaniu terenu do rekultywacji. W kolejnych latach wzywano przedsiębiorcę do składania corocznych sprawozdań. Świadczy o tym obszerna korespondencja między Wydziałem, a przedsiębiorcą. Przedsiębiorca składał informacje, że postęp prac rekultywacyjnych wynosi 0, ponieważ nadal prowadził tam działalność.

11 sierpnia 2021. odbyła się kontrola w terenie w spółkach /zanonimizowano/ W wyniku kontroli zobowiązano spółki do niezwłocznego przystąpienia do rekultywacji i zakończenia jej w możliwie najkrótszym czasie z zachowaniem ustalonego wcześniej kierunku zagospodarowania – kierunku leśnego. Zalecono opracowanie dokumentacji rekultywacyjnej – planu prac rekultywacyjnych. Pismem z dnia 18 listopada 2021 r. firma /zanonimizowano/ poinformowała, że jest w trakcie przygotowywania opracowania uproszczonej dokumentacji rekultywacyjnej.

Wydział Środowiska i Rolnictwa współpracuje ściśle z WIOŚ i OUG. Jeżeli OUG ustali, że 800 tysięcy ton piasków odsiewkowych zostało już wydobyte, można będzie wystąpić do Marszałka o wygaszenie decyzji, aby potem egzekwować obowiązek rekultywacyjny.

Komisja Rewizyjna nie stwierdziła nieprawidłowości w działalności Wydziału Środowiska i Rolnictwa. Wnioskujący otrzymali dokumenty, o które prosili tj. protokoły z kontroli rekultywacji. Co do pozostałych dokumentów otrzymali wyczerpujące informacje w jakim trybie mogą być one udostępnione. Wnioskujący nie złożyli stosownego wniosku. Komisja Rewizyjna nie dopatrzyła się również nieprawidłowości jeżeli chodzi o samą kontrolę rekultywacji. Prowadzona jest ona zgodnie z obowiązującymi przepisami. W latach 2015 i 2021 odbyły się

kontrole w terenie, natomiast w pozostałych latach kontrola odbywała się poprzez weryfikację terminowości składanych sprawozdań oraz analizę danych w nich zawartych.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji w kwestii udzielania informacji podzieliła stanowisko Komisji Rewizyjnej. Jednakże w kwestii prowadzenia kontroli rekultywacji Komisja stwierdziła, że w tym zakresie wystąpiły pewne nieprawidłowości. Zdaniem Komisji, mimo złożenia przez przedsiębiorcę informacji tzw. zerowej, nic nie stało na przeszkodzie, aby taką kontrolę rekultywacji jednak przeprowadzić. Zdaniem komisji zarówno przeprowadzenie kontroli w 2021 r. jak i późniejsze działania Naczelnika Wydziału Środowiska i Rolnictwa należy uznać za jak najbardziej pożądane i prawidłowe. Były to jednak działania zdecydowanie spóźnione. Takie działania można było podjąć już dużo wcześniej. Niepodejmowanie działań kontrolnych w latach 2016 - 2020, a podjęcie ich w roku 2021, było zdaniem Komisji niestety wynikiem szumu medialnego jaki powstał wokół nielegalnego składowania odpadów na terenie Nielbarka. Ponadto niezrozumiały jest, zdaniem Komisji, brak jakiejkolwiek reakcji Naczelnika Wydziału Środowiska i Rolnictwa na składane przez przedsiębiorcę informacje tzw. zerowe, z których jednoznacznie wynikało, że w latach 2016 - 2020 nie wykonywano żadnych prac rekultywacyjnych. Informacje te jasno wskazywały, że pomimo wydanych i obowiązujących decyzji nakładających na przedsiębiorcę obowiązek wykonania rekultywacji, przedsiębiorca ignoruje ich wykonanie.

Niemniej jednak, zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1326) kontrola rekultywacji odbywa się poprzez sprawdzenie, co najmniej raz w roku zgodności wykonywanych zabiegów z dokumentacją rekultywacji gruntów. Jeśli przedsiębiorca wykazywał zerowy postęp prac rekultywacyjnych, kontrola w terenie była bezprzedmiotowa. Ponadto, nie można było egzekwować wykonania rekultywacji, skoro przedsiębiorca informował, że nadal prowadzi tam działalność polegającą na pozyskiwaniu piasków odsiewkowych z hałd.

Biorąc powyższe pod uwagę, Rada Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim postanowiła jak w sentencji uchwały.

POUCZENIE

W przypadku gdy skarga, w wyniku jej rozpatrzenia, została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności - organ właściwy do jej rozpatrzenia może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy - bez zawiadamiania skarżącego (art. 239 Kodeksu postępowania administracyjnego).